

stemmelse om Burderingen af de paagældende Gjendomme og Ublaansgrænsen. Her har jo Stillingen været den, at Landstinget i sin Tid holdt paa, at Burderingen kun skulde omfatte Bygningen med tilhørende Vandkraft og Kraftmaskiner og det Tilbehør, som havde en almindelig Anvendelse, hvormod de Maskiner og Indretninger, som kun tjente til at fremme den særlige Industri, som havde sit Hjem i Bygningen, ikke skulde komme i Betragtning. Herved kom man til at begrænse Laaneobjektet alt for stærkt for Kreditforeningen. Den vilde i Virkeligheden ikke komme til at gøre den tilligtede Nytte, saafremt denne Bestemmelse skulde følges. I Folketinget har man i sidste Samling søgt at bøde herpaa ved at gaa et Skridt videre. Man har villet medtage ogsaa de særlige Maskiners Værdi, men dog vel at mærke kun for saa vidt der i det paagældende industrielle Anlæg ikke blev tilvirket nogen toldbeskyttet Vare. Den sidste Distinktion mellem Tilvirkning af toldbeskyttede eller ikke toldbeskyttede Varer tror jeg praktisk set er aldeles uanvendelig. Der vil i en Fabrikation ofte være Tale om, at der tilvirkes Varer baade af den ene og af den anden Bestaaffenhed og i meget forskelligt Omfang. Jeg har derfor nu forsøgt at finde en Løsning paa anden Maade, hvilken imidlertid hviler paa den samme Grundopfattelse, som har gjort sig gældende saavel i dette Ting som i det andet, nemlig den, at de Maskiner, Indretninger og Inventariede, som tjene den særlige Industri i den paagældende Fabrik, ikke give et fuldt paalideligt Pant, og at der derfor kun kan tages begrænset Hensyn dertil. Men naar denne Del af Pantet, altsaa de særlige Maskiner, maa siges at være skrøbelige, saa tror jeg tillige, man skal lægge Mærke til, at Skrøbeligheden vokser i Forhold til, som Værdien af Maskinerne vokse i Forhold til Værdien af selve Bygningerne. Hvad jeg mener hermed, skal jeg ophjse ved et Eksempel. Det vil jo være klart, at hvis man har en Fabrik, hvor Bygningen, Kraftmaskiner og Inventar og øvrigt Tilbehør, som har almindelig Anvendelse, t. Eks. har en Værdi af 300,000 Kr., medens de særlige Maskiner kun have en Værdi af Femtedelen deraf, altsaa 60,000 Kr., saa vil der ikke være nogen lynderlig Fare til Stede for Ublaani i en saadan Gjendom, idet den skrøbelige Værdi her jo kun vil indtage en ringe Plads i Forhold til den gode Værdi. Noget anderledes stiller det sig, hvis Værdien af de særlige Maskiner, stillet i Forhold til Bygningernes Værdi, gaar op lige til denne Værdi eller endog saa derover — saa vilde vi have foreliggende for os et Pant,

hvis Skrøbelighed er saa stor, at der maa vises den allerførste Forsigtighed ved Ublaani deri. Dette har da ledet Tanken hen paa at sætte en Grænse for den Værdi af de særlige Maskiner, som overhovedet kan tages i Betragtning ved Ublaani i saadanne Gjendomme, set i Forhold til Værdien af Bygningen med Tilbehør. Reglen skulde da være den, at hvad disse Maskiner i Værdi overstige Halvdelen af Værdien af Bygningen, maa slet ikke komme i Betragtning. Derved er en Del af Skrøbeligheden i Sikkerheden staaren bort, og naar man saa tillige fastholder, saaledes som det er foreslaaet af begge Ting, at Laanegrænsen skal sættes ved Halvdelen af Værdien, og at der ikke maa laanes ud over denne Grænse, saa tror jeg ikke, der vil være nogen Risiko ved at sætte en Kreditforening af den Bestaaffenhed, der her er Tale om, i Værk. Jeg tror det saa meget mindre, som Forslaget her beholder den Bestemmelse, som i sin Tid blev indsat af det andet Ting, nemlig at Interessenterne i Foreningen skulle betale et betydeligt Bidrag til en Reserve- og Administrationsfond, nemlig 2 pCt. aarlig af Laanenes oprindelige Værdi, og det saaledes at forstaa, at det indbetalte Beløb ikke kommer til Afstrivning paa Gælden, førend der i denne Fond er opsamlet mindst 10 pCt. af den løbende Risiko af Ublaanenes Størrelse — først da kan det overskydende afstrives paa Gælden. Det er jo en meget betydelig Indskrænkning i den Rettsstilling, som Interessenterne have i andre Kreditforeninger, idet de halvaarlige Udbylter jo der straks for en Del gaa til Afstrivning paa deres Gældsforpligtelser. Dette er den væsentligste Ændring, jeg har tilladt mig at foreslaa, og som jeg skal anbefale til det høje Tings Velvilje. — De Ændringer, der ellers ere Tale om i Forslaget, ere kun saa og ikke meget væsentlige. Den ene vil man finde i § 1 a., hvor man tidligere har haft en Bestemmelse om, at Foreningen ikke kunde træde i Virksomhed, medmindre der var Interessenter, som havde erklæret sig villige til at modtage Laan af indtil en samlet Sum af i alt 1½ Million Kroner. Jeg tror ikke, den Bestemmelse kan fastholdes i den Form, hvort den er givet, fordi Foreningen i Virkeligheden maa kunne træde i Virksomhed tidligere. Jeg har tillige tilladt mig at foreslaa, at der ansættes 2 Revisorer, hvoraf Indenrigsministeren udnævner den ene og godfænder Valget af den anden; derved vil jo Indenrigsministeren faa et stadigt og paalideligt Tilsyn med Foreningens Virksomhed. Endelig har jeg i § 2 foreslaaet, at Foreningens Forpligtelse til at staae en Garanti af 500,000 Kr., indtil der er ind-